

نظمیه در دست خودی‌ها

پس از برکناری پایه‌گذار نظمیه در ایران تا زمان ورود افسران سوئدی نظمیه در زمان احمد شاه قاجار و تشکیل دوباره این اداره به سبک اروپایی، ریاست نظمیه با نظامیان ایرانی بود و در این مدت اقدامات چشمگیری ازسوی آنها دیده نشد.

پس از برکناری پایه‌گذار نظمیه در ایران تا زمان ورود افسران سوئدی نظمیه در زمان احمد شاه قاجار و تشکیل دوباره این اداره به سبک اروپایی، ریاست نظمیه با نظامیان ایرانی بود و در این مدت اقدامات چشمگیری ازسوی آنها دیده نشد.

پس از پایان کار کنت، ریاست این اداره به عهده « میرزا ابوتراب خان نظم‌الدوله؛ که مترجم مخصوص و معاون کنت بود، محول شد و پس از آن اشخاص ذیل ریاست آن را به عهده گرفتند:

میرزا عیسی وزیر مختار السلطنه، رضا بالا (آقا بالاخان سردار)، حاج سعیدالسلطنه و اعظم‌السلطنه. در آغاز مشروطیت، ریاست این اداره را « موسیو یپریم؛ یکی از سران ارامنه عهده‌دار شد و او با قدرت به استقرار نظم توفیق یافت.

پس از کشته شدن او در جنگ همدان یکی از معاونان ارمنی او به نام سهراب خان و سپس مظفرالعلم (سردار انتصار) ریاست نظمیه را به عهده گرفتند.

در دوران ریاست نظمیه یکی از رجال نظامی به نام « صولت نظام؛ که بعد ملقب به سردار شوکت شد، مدرسه‌ای برای تربیت افسران نظمیه به ریاست و استادی سیف‌الدین بهمن تشکیل داد و در اواخر ریاست او بود که مستشاران سوئدی به تهران وارد شدند.

اما قبل حضور دوباره مستشاران خارجی در راس نظمیه و پس از برکناری محمدعلی شاه که به دنبال پیروزی مشروطه‌خواهان رخ داد، یپریم خان ارمنی به ریاست نظمیه منصوب شد و با وجود تحولاتی که او در نظمیه ایجاد کرده بود، ریاست یک فرد غیرمسلمان بر نظمیه، بویژه برخوردهایی که در آن زمان با شیخ فضل‌الله نوری صورت گرفت و نیز واقعه پارک اتابک و برخوردهایی که با ستارخان و باقرخان انجام شد، موجب ایجاد واکنش‌هایی منفی نسبت به یپریم خان و نظمیه در گروه‌هایی از مردم گردید.